



REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo rada, mirovinskoga
sustava, obitelji i socijalne politike

Zapisnik s 5. sjednice Odbora za praćenje Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.

lipanj 2024., Zagreb



ESF+
Učinkoviti ljudski
potencijali



Sufinancira
Europska unija

Sadržaj

1. Dnevni red	3
2. Popis sudionika	4
3. Zapisnik o raspravi sa sjednice	6
4. Odluke i zaključci Odbora za praćenje PULIP-a	18

1. Dnevni red

1. Uvodno izlaganje – *Upravljačko tijelo i Europska komisija*
 - Uvodni govori
 - Usvajanje Dnevnog reda
 - Potvrđivanje izmjena u članstvu
 - Administrativni kapaciteti tijela SUK-a – pregled
2. Pregled napretka provedbe u okviru PULJP-a, uz osvrt na napredak provedbe Godišnjeg plana objave Poziva na dostavu projektnih prijedloga za 2024. godinu – *Upravljačko tijelo, rasprava*
3. Prognoza plaćanja i financijski pregled provedbe PULJP-a – *Upravljačko tijelo, rasprava*
4. Status ispunjenosti Uvjeta koji omogućavaju provedbu (ENC) – *Upravljačko tijelo, rasprava*
5. Predstavljanje Zaželi projekata Općine Orle – *predstavnica Korisnika, rasprava*
6. Operacije od strateške važnosti – pregled napretka te vidljivost i komunikacija za operacije Zaželi i Financijske instrumente te daljnji planovi – *Upravljačko tijelo, rasprava*
7. Izvješće Koordinatora za nediskriminaciju o slučajevima nepoštivanja i pritužbama na prava iz Povelje EU o temeljnim pravima i Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom – *Upravljačko tijelo, Ured pučke pravobraniteljice, Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, rasprava*
8. Pregled politika vezanih uz situaciju na tržištu rada – *Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, rasprava*
9. Ostalo:
 - Datum održavanja sljedeće sjednice Odbora
 - Razno

2. Popis sudionika

1. **Michael Morass** – Europska komisija / Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključenost
2. **Patryk Malesa** – Europska komisija / Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključenost
3. **Ivan Vidiš** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
4. **Vicko Mardešić** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
5. **Zvezdana Bogdanović** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
6. **Vjekoslav Špoljarić** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
7. **Nada Zrinušić** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
8. **Mirna Ćorić** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
9. **Gordana Dragičević** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
10. **Radimir Đurić** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
11. **Ivana Matošin** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
12. **Naida Mekić** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
13. **Nada Trgovčević Letica** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
14. **Ana Cebić** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
15. **Ivan Mekinda** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
16. **Nataša Štrbac** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
17. **Filip Miličević** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
18. **Tomislav Ilić** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
19. **Maja Gašpert** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
20. **Marija Rukljač Jelinčić** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
21. **Lovrenka Bulat-Brajković** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
22. **Ksenija Wasserbauer** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
23. **Maja Tomičić-Messamaker** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
24. **Ivan Divjak** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
25. **Dario Baron** – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
26. **Hrvoje Bakić** – Ministarstvo znanosti i obrazovanja
27. **Ivana Bošnjak** – Ministarstvo znanosti i obrazovanja
28. **Helena Beus** – Ured za udruge Vlade RH
29. **Milijana Kastratović** – Ured za udruge Vlade RH
30. **Ivana Mesić** – Ministarstvo turizma i sporta
31. **Igor Radić** – Ministarstvo turizma i sporta
32. **Sanja Rendić-Miočević** – Ministarstvo turizma i sporta
33. **Sonja Ludvig** – Ministarstvo kulture i medija
34. **Ante Džapo** – Hrvatski zavod za zapošljavanje
35. **Hrvoje Konopa** – Hrvatski zavod za zapošljavanje
36. **Martina Hundrić** – Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
37. **Luka Bogdan** – Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
38. **Mario Beko** – Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
39. **Mislav Mintas** – Agencija za reviziju sustava provedbe programa EU
40. **Ivana Horvat** – Agencija za reviziju sustava provedbe programa EU
41. **Dubravka Flinta** – Ministarstvo financija
42. **Iva Jukić Katana** – Ministarstvo financija

43. **Iva Novoselac Miholić** – Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU – KT
44. **Hanna Pikić** – Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU – KT
45. **Andrijana Jurin Vidović** – Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU – UT PKK
46. **Sanja Slunjski** – Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU – UT PKK
47. **Niko Čubela** – Ministarstvo poljoprivrede
48. **Katarina Čop** – Ministarstvo unutarnjih poslova
49. **Danijela Žagar** – Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
50. **Josip Grgić** – Hrvatska banka za obnovu i razvitak
51. **Josip Butković** – HAMAG-BICRO
52. **Kristijan Buza** – Hrvatski zavod za zapošljavanje
53. **Vesko Nikolaus** – Agencija za odgoj i obrazovanje – Predstavnik za područje ranog, predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja
54. **Ivana Pilko Čunčić** – Ministarstvo znanosti i obrazovanja – Predstavnica strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih
55. **Renata Puljko** – Centar za pružanje usluga u zajednici, Kuća sretnih ciglica
56. **Dijana Vuković** – Hrvatski zavod za socijalni rad Pula
57. **Matea Kuharić** – Hrvatski Crveni križ
58. **Filip Naglić** – Hrvatski Caritas
59. **Katarina Coha** – Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH
60. **Marin Živković** – Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH
61. **Radojka Tomašević** – Udruga gradova u Republici Hrvatskoj, Grad Split
62. **Martina Gregurović Šanjug** – Hrvatska zajednica županija – Krapinsko-zagorska županija
63. **Marija Grga** – Državna škola za javnu upravu
64. **Nikola Glibo** – Centar UP2DATE
65. **Ivana Šepak-Robić** – Matica hrvatskih sindikata
66. **Antonijela Bonačić Novosel** – Hrvatska gospodarska komora
67. **Zoran Varga** – Hrvatska obrtnička komora
68. **Dubravka Težulat** – Ured pravobraniteljice za djecu
69. **Marko Gotovac** – Ured pravobranitelja za osobe s invaliditetom
70. **Branka Meić Salie** – Ured pravobranitelja za osobe s invaliditetom
71. **Tatjana Vlašić** – Ured pučke pravobraniteljice
72. **Martina Topalović** – Voditeljica projekta „Zaželi za Općinu Orle“
73. **Renata Đurašin** – Općina Orle

- *Preslika Potpisne liste sudionika u privitku*

3. Zapisnik o raspravi sa sjednice

Peta sjednica Odbora za praćenje (dalje: OzP) Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. (dalje: PULJP) Europskog socijalnog fonda plus (dalje: ESF+) održana je u petak, 17. svibnja 2024. godine u Zagrebu.

3.1. Uvodno izlaganje

3.1.1. Uvodni govori

5. sjednicu OzP-a PULJP-a u ime Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (dalje: MROSP), Upravljačkog tijela PULJP-a (dalje: UT) otvorio je državni tajnik g. Ivan Vidiš, predsjedavajući OzP-a.

G. Vidiš je pozdravio prisutne predstavnike Europske komisije (dalje: EK), zamjenika voditelja jedinice nadležne za Njemačku, Austriju, Sloveniju i Hrvatsku kolegu Michaela Morassa i kolegu Patryka Malesu, voditelja tima u odjelu nadležnom za Njemačku, Austriju, Sloveniju i Hrvatsku. Zatim je pozdravio predstavnice i predstavnike svih tijela u Sustavu upravljanja i kontrole (dalje: SUK-a), Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU (dalje: MRRFEU), Ministarstva financija, Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske Unije (dalje: ARPA) te potom predstavnice i predstavnike socijalnih i gospodarskih partnera, predstavnice i predstavnike civilnoga društva, predstavnice i predstavnice pravobraniteljskih institucija te ostale partnere u procesu provedbe PULJP-a 2021.-2027.

G. Vidiš je uvodno najavio da će tijekom sjednice biti predstavljen pregled napretka provedbe u okviru PULJP-a uz osvrt na Godišnji plan objave poziva na dostavu projektnih prijedloga za 2024. godinu (dalje: Godišnji plan objave PDP-a 2024.), financijski pregled provedbe PULJP-a uz prognozu plaćanja te status ispunjenosti Uvjeta koji omogućuju provedbu. Nadalje, kako bi Odboru približili iskustva s terena, imat ćemo priliku čuti perspektivu jednog korisnika, konkretnije predstavnice Općine Orle prezentirat će iskustva iz provedbe Zaželi projekata, koje su započeli provoditi u prošlom, a nastavljaju provoditi i u ovom financijskom razdoblju. Dio Dnevnoga reda posvećen je operacijama od strateške važnosti, a u okviru predmetne točke kolege će predstaviti i povezanu provedbu aktivnosti komunikacije za operacije od strateške važnosti, s naglaskom na Zaželi i Financijske instrumente.

Nadalje, predstaviti će se Izvješće Koordinatorice za nediskriminaciju o slučajevima nepoštivanja i pritužbama na prava iz Povelje EU o temeljnim pravima i Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, uz dodatnu perspektivu Ureda Pučke pravobraniteljice i Ureda Pravobranitelja osoba s invaliditetom. Kao nastavak primjene nove prakse u radu Odbora za praćenje u razdoblju 2021.-2027., te kao posljednja točka Dnevnog reda ove sjednice, kolege ispred MROSP, Uprave za tržište rada i zapošljavanje, predstaviti će nam pregled politika vezanih uz situaciju na tržištu rada.

G. Vidiš je zatim podsjetio na članak 8., točka 3. Poslovnika OzP-a temeljem kojeg Tajništvo OzP-a može zatražiti od tijela ili organizacije predstavljene u OzP-u imenovanje novog predstavnika/ice ili novih predstavnika/ica, ako tijela ili organizacije nisu bili predstavljeni na tri uzastopne sjednice OzP-a te zamolio za ažurnost pri dostavi imenovanja predstavnika.

G. Vidiš je potom pozvao predstavnike EK g. Morassa i g. Malesu, te ravnatelja Uprave nadležne za upravljanje operativnim programima EU, g. Vicka Mardešića da se obrate članstvu.

G. Morass (EK) je prvo pozdravio sve prisutne, a zatim se u kontekstu nadolazećih izbora za Europski parlament, osvrnuo na vrijedna postignuća europske socijalne politike u zadnjih pet godina, te istaknuo i doprinos Republike Hrvatske. U travnju ove godine na La Hulpe Summitu donesena je Deklaracija o budućnost Europskog stupa socijalnih prava, čiji je cilj pripremiti buduću socijalnu agendu za razdoblje 2024.-2029. i ponovno potvrditi Europski stup socijalnih prava kao kompas socijalne politike EU-a tijekom idućih pet godina. Istovremeno, ubrzava se rasprava o budućim prioritetima Kohezijske politike EU-a, o kojima se

raspravljalo na nedavno održanom 9. Kohezijskom forumu. G. Morass je naglasio kako je izrazito važno ubrzati provedbu sadašnjeg Programa, s obzirom na kašnjenja nastala u prvim godinama programskog razdoblja. To bi trebao biti prioritet svih tijela SUK-a, kao i glavni fokus današnje rasprave, a ujedno i priprema za nadolazeće preispitivanje sredinom programskog razdoblja (eng. *Mid-term Review*). Ukoliko pojedina Posrednička tijela u ovoj godini ne ostvare napredak u provedbi, postoji realan rizik da neke od intervencija budu ukinute ili da im se smanji iznos dodijeljenih sredstava.

G. Malesa (EK) je izrazio zadovoljstvo Dnevnim redom jer će se raspravljati o politikama vezanim uz situaciju na tržištu rada te Izvješću Koordinatorice za nediskriminaciju o slučajevima nepoštivanja i pritužbama na prava iz Povelje EU o temeljnim pravima i Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom. G. Malesa je izrazio zadovoljstvo jer je vidljivo poboljšanje na tržištu rada, obzirom da je stopa nezaposlenosti u Hrvatskoj niža nego ikad. Međutim, istaknuo je kako i dalje postoje izazovi poput nedostatka radne snage te nepristupačnosti tržišta rada osjetljivim skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenost. Također, obratit će pažnju na najavu budućih natječaja te operacija od strateške važnosti.

Potom se g. Mardešić (MROSP, UT) osvrnuo na poruke istaknute tijekom nedavno održane konferencije o prometnoj povezanosti Jadransko-jonske regije, istaknuvši kako su EK, ali i članice i buduće članice EU-a prepoznale značajan napredak koji je Hrvatska postigla od pristupanja Europskoj uniji 2013. godine. To poboljšanje je prije svega posljedica kvalitetnog korištenja europskih fondova u kontekstu Kohezijske politike, ali i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. G. Mardešić je naglasio kako će se uložiti dodatni naponi svih tijela SUK-a kako bi se zadržalo vodeće mjesto u apsorpciji fondova.

3.1.2. Usvajanje Dnevnog reda

Dnevni red dostavljen je članstvu 30. travnja 2024. godine, zajedno s pozivom na 5. sjednicu Odbora za praćenje te na isti do 10. svibnja 2024. godine nisu zaprimljeni komentari. G. Vidiš je pozvao sve članove/ice da budu slobodni i za buduće sjednice, obratiti se i iskazati interes za teme koje smatraju važnima i o kojima bi željeli raspravljati na sjednicama kao forumu za raspravu. Dnevni je red potom jednoglasno usvojen.

3.1.3. Potvrđivanje članstva

Nakon 4. sjednice Odbora za praćenje Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. zaprimljena su sljedeća nova imenovanja:

- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske Unije - KT – novi član, g. Domagoj Mikulić, državni tajnik
- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije - UT za PKK 2021.-2027. – nova članica, gđa Zrinka Raguž, državna tajnica
- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije - UT za ITP 2021.-2027. – nova članica, gđa Sanja Slunjski, ravnateljica Uprave
- Hrvatski Crveni križ – nova zamjena članice, gđa Matea Kuharić, stručna suradnica
- Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske – nova zamjena članice, gđa Katarina Coha, voditeljica Službe.

Nova imenovanja u sastavu OzP PULJP jednoglasno su potvrđena.

3.1.4. Informiranje članstva

G. Vidiš izvijestio je članstvo da je u skladu s obvezama koje proizlaze iz članka 42. Uredbe o zajedničkim odredbama 2021/1060, UT pravovremeno izvršilo prijenose podataka EK za PULJP sukladno definiranim rokovima. Prijenos podataka zamjenjuje Godišnja izvješća o provedbi (dalje: GIP) koja je UT podnosilo EK za OPULJP i OPFEAD, a za koja u razdoblju 2014.-2020. postoji obveza odobravanja od strane OzP-a. Prijenosom podatka koji se vrši kroz elektronički sustav EK obuhvaćene su sve ključne informacije nužne za praćenje

dinamike napretka provedbe ESF+ Programa, a uključuju financijske podatke, podatke o pokazateljima, financijskim instrumentima i druge. Istaknuo je da se podaci javno objavljuju te da su dosada podnesena izvješća dostupna na mrežnim stranicama ESF+.

Napomenuo je još da je Zapisnik s 4. sjednice, a koji je odobren u okviru pisanog postupka odlučivanja 23. siječnja 2024. godine, također javno objavljen na mrežnim stranicama ESF+. Nastavno, podsjetio je članstvo da je Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. v.3 usvojen na 4. sjednici 30. studenoga 2023. godine, dok je Odlukom EK odobren 29. siječnja 2024. godine. Sve verzije Programa dostupne su na stranicama ESF+.

G. Vidiš se potom osvrnuo na administrativne kapacitete tijela SUK-a. Trenutni ukupni broj zaposlenih službenica i službenika je 563, što čini oko 70% popunjenosti u odnosu na sistematizirana radna mjesta. Naglasio je i da se zaposlenici tijela SUK-a kontinuirano stručno usavršavaju za svoje područje rada, a planira se i daljnje zapošljavanje u cilju jačanja kapaciteta i povećanja kvalitete upravljanja EU fondovima.

3.2. Pregled napretka provedbe u okviru PULJP-a, uz osvrt na tijek pripreme Godišnjeg plana za objavu Poziva na dostavu projektnih prijedloga za 2024. godinu – Upravljačko tijelo, rasprava

U okviru druge točke Dnevnog reda, gđa Nada Trgovčević Letica (MROSP, UT) predstavila je članstvu tijek izvršenja Godišnjeg plana za objavu Poziva na dostavu projektnih prijedloga za 2024. godinu.

Uvodno je podsjetila kako je Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. odobren 11. listopada 2022. godine, s ukupno planiranih 122 Poziva, od kojih je trenutno 57 izravnih dodjela, 57 otvorenih Poziva te 8 ograničenih Poziva. Istaknuto je kako su ove brojke podložne promjenama obzirom da se u kontinuiranim dogovorima s Posredničkim tijelima radi na učinkovitijem planiranju Poziva i ulaganju sredstava.

Godišnji plan objave PDP-a objavljen je 15. siječnja 2024. godine, s prvom izmjenom 23. travnja, koji sadržava 33 Poziva. Do sada je objavljeno 11 Poziva:

- *Osiguravanje pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama - faza VI*, objavljen 3. kolovoza 2023. godine
- *Zaželi - prevencija institucionalizacije*, objavljen 21. kolovoza 2023. godine
- *Izrada županijskih socijalnih planova*, objavljen 13. prosinca 2023. godine
- *Mapiranje vještina za zelenu i digitalnu tranziciju*, objavljen 3. siječnja 2024. godine
- *Podrška izvrsnosti, inovativnosti i vidljivosti SOO*, objavljen 10. siječnja 2024. godine
- *Daljnja provedba kurikularne reforme strukovnog obrazovanja i osposobljavanja*, objavljen 1. veljače 2024. godine
- *Osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju*, objavljen 16. veljače 2024. godine
- *NE rodno utemeljenom nasilju*, objavljen 11. travnja 2024. godine
- *Uspostava sustava za e-dostavu i e-bazu kolektivnih ugovora*, objavljen 11. travnja 2024. godine
- *Državne stipendije za studente slabijeg socio-ekonomskog statusa*, objavljen 12. travnja 2024. godine
- *Cjelovita informatizacija sustava odgoja i obrazovanja*, objavljen 16. svibnja 2024. godine.

Iako se paralelno radi na pripremi preostalih Poziva za 2024. godinu, u idućih nekoliko mjeseci planira se objava onih koji su u visokoj fazi pripreme, a to su iz prvog prioriteta *Jačanje kapaciteta socijalnih partnera - faza 1*, iz drugog *Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za promociju STEM-a, Primjena digitalnih tehnologija temeljenih na umjetnoj inteligenciji u obrazovanju (BrAIIn)*, *Daljnji razvoj sustava osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih i podizanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja*, iz trećeg prioriteta *Širenje mreže socijalnih usluga za djecu - faza 1*, *Širenje mreže usluge osobne asistencije*, *Prijelaz s institucionalne skrbi na skrb u zajednici za djecu, mlade i osobe s invaliditetom*, *Poticanje udomiteljstva*, *Inkluzivne usluge ustanova u kulturi*, *Čitanjem do uključivog društva te Provedba programa u veteranskim centrima*, iz četvrtog

prioriteta *Kontinuirani profesionalni razvoj i dodatno usavršavanje medicinskih sestara*, iz šestog prioriteta *Inovativne socijalne usluge – odmor od skrbi (pilot projekt)*.

Predsjedavajući, g. Vidiš, je zahvalio na izlaganju i pozvao na raspravu.

Za riječ se javio g. Morass i zaključio da iako je pohvalno da će se ovakvim tempom raspisivati novi Pozivi, ove brojke ipak treba staviti u širi kontekst, tj. uzeti u obzir činjenicu da se nalazimo u četvrtoj godini financijskog razdoblja. Istaknuo je nužnost pravovremene objave poziva od strane svih Posredničkih tijela razine 1 te da je u fokus potrebno zadržati i na kvaliteti natječaja, pazeći da su usklađeni s relevantnim javnim politikama i da ostvare željeni učinak.

Predsjedavajući, g. Vidiš, zahvalio je i najavio sljedeću točku.

3.3. Prognoza plaćanja i financijski pregled provedbe PULJP-a – Upravljačko tijelo, rasprava

U nastavku je g. Vidiš dao riječ gđi Ani Cebić (MROSP, UT) kako bi izvijestila prisutne o financijskom stanju provedbe PULJP-a, s naglaskom na prognozu plaćanja i ovjeravanja prema EK. Kolegica Cebić je na početku obavijestila kako podaci koje će predstaviti odražavaju stanje na dan 15. svibnja 2024. godine. U financijskom razdoblju 2021.-2027. alokacije su slične onima iz prethodnog razdoblja, uz napomenu kako se ulaganja vezana uz materijalnu deprivaciju više ne provode kroz zaseban fond i Program (OPFEAD), već kao dio ESF+ i PULJP-a (7. Prioritet Materijalna deprivacija). Gđa Cebić je zatim predstavila financijsku provedbu onih Poziva koji su do sada ugovoreni, točnije 4 izravne dodjele i 2 otvorena Poziva, kako slijedi:

- Osiguravanje pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama - faza VI – 56 potpisanih ugovora ukupne vrijednosti 31.493.707 eura
- Zaželi - prevencija institucionalizacije - 217 potpisanih ugovora ukupne vrijednosti 209.943.000 eura
- Podrška izvrsnosti, inovativnosti i vidljivosti strukovnog obrazovanja i osposobljavanja - izravna dodjela ukupne vrijednosti 13.499.978 eura
- Daljnja provedba kurikularne reforme strukovnog obrazovanja i osposobljavanja – izravna dodjela ukupne vrijednosti 16.999.466 eura
- Mapiranje vještina za zelenu i digitalnu tranziciju - izravna dodjela ukupne vrijednosti 551.884 eura
- Osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju - izravna dodjela ukupne vrijednosti 3.827.100 eura.

Na razini ukupne alokacije PULJP-a, do sada je ugovoreno 12%, a isplaćeno 2% dodijeljenih sredstava. Na kraju izlaganja gđa Cebić je predstavila pregled predviđenih alokacija i iznosa pred-financiranja po godinama, te skrenula pažnju kako u ovom financijskom razdoblju imamo puno zahtjevniju N+3 obvezu.. Za 2025. godinu pojedinačna N+3 godišnja obveza iznosi 257.325.491 eura (EU dio alokacije), što znači da se do kraja 2025. godine moraju dostaviti troškovi u ukupnom iznosu od 303 mil eura (ukupna alokacija) da bi se zadovoljila ova obveza. Ukoliko se ovu obvezu ne ispuni, trajno će se izgubiti dodijeljena sredstva. Prezentirana je i tablica u kojoj je moguće vidjeti minimalni očekivani doprinos svakog Posredničkog tijela razine 1 i razine 2 (dalje PT1 i PT2) na godišnjoj razini u odnosu na ukupnu financijsku N+3 obvezu. S ciljem dostizanja predmetnog, UT je definirao Plan za ovjeravanje za 2025. godinu i započeo s redovnim održavanjem sastanaka s PT1 i PT2, s ciljem ubrzanja objave poziva te u konačnici ostvarenja N+3 obveze.

Na prezentaciju se nadovezao g. Malesa i pohvalio kontinuirani trud svih tijela SUK-a, ali je naglasio potrebu za značajnim ubrzanjem aktivnosti kako bi se ispunili N+3 ciljeve u sljedećim godinama, posebno pozivajući PT1 i PT2 s obzirom na važnost njihovih obveza. Ponovno je istaknuo mogućnost izmjene gore spomenutih alokacija, ali to mora biti odluka i inicijativa UT-a. Također je istaknuo hitnost podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje Komisiji prije kraja 2024.

Predsjedavajući, g. Vidiš, je zahvalio i najavio sljedeću točku.

3.4. Status ispunjenosti Uvjeta koji omogućavaju provedbu (ENC) – Upravljačko tijelo, rasprava

Gđa Naida Mekić (MROSP, UT) predstavila je status ispunjenosti Uvjeta koji omogućavaju provedbu (ENC). Uvodno je podsjetila kako se ovi uvjeti odnose na korištenje EU sredstava općenito, ne samo iz ESF+ fonda. Neki uvjeti, ističe, ispunjeni su još u procesu programiranja, a neki su ostali za ispunjavanje tijekom provedbe Programa. Trenutno su ispunjeni svi Horizontalni uvjeti, dok je od Tematskih za ispuniti ostao još samo *Strateški okvir politike za zdravstvo i dugotrajnu skrb*.

Na prezentaciju se nadovezao g. Malesa (EK), zahvalivši na dobroj suradnji u ispunjavanju Tematskih uvjeta koji još nisu bili ispunjeni te je potvrdio kako je kontinuiranim i plodonosnim dijalogom proces ispunjenja Tematskog uvjeta vezanog za obrazovanje završen. Nadalje je istaknuo da je, osim početnog ispunjavanja Uvjeta, ključna pravilna provedba relevantnih nacionalnih strategija kako bi se osiguralo ispunjavanje Uvjeta koji omogućuju provedbu tijekom same provedbe Programa. Istaknuo je i hitnost razvoja kvalitetne strategije dugotrajne skrbi kako bi se ispunio još uvijek neispunjeni Tematski uvjet 4.6. (Strateški okvir politike za zdravstvo i dugotrajnu skrb) prije kraja 2024. godine.

Predsjedavajući, g. Vidiš, zahvalio je na komentaru te najavio iduću točku Dnevnog reda.

3.5. Predstavljanje Zaželi projekata Općine Orle – predstavnica Korisnika, rasprava

U okviru pete točke Dnevnog reda, predstavnice korisnika Općine Orle, gđa Marina Topalović i gđa Renata Đurašin, podijelile su iskustva iz provedbe tri Zaželi projekta koje Općina provodi od 2020. godine do danas, s naglaskom na projektu „Zaželi za Općinu Orle“, koji se provodi u sklopu ovog financijskog razdoblja.

Prije prezentacije, g. Vidiš se kratko osvrnuo na cjelokupnu provedbu projekta *Zaželi – prevencija institucionalizacije*, kao najvidljivijeg projekta financiranog iz ESF i ESF+ fonda, i istaknuo kako je i u ovom financijskom razdoblju Vlada RH kroz ESF+ i državni proračun osigurala nastavak financiranja Zaželi programa (ukupno 496 mil eura, od kojih 286 mil eura iz državnog proračuna), u sklopu kojeg se očekuje pružanje usluge za 66.000 sudionika i sudjelovanje 11.000 pružatelja usluge. U ovom financijskom razdoblju novitet je i da pružatelji usluga potpore i podrške starijim osobama te osobama s invaliditetom mogu biti i muške osobe.

Gđa Topalović započela je predstavljanje projekta „Zaželi za Općinu Orle“ s napomenom kako je prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine, Općina Orle iz Zagrebačke županije imala čak 1/3 stanovništva od 65. godina i starije, što ukazuje na važnost projekta za ovo ruralno područje. Ukupna vrijednost projekta je 495.000 eura, a trajat će do početka 2027. godine. Cilj projekta je pružiti uslugu podrške i potpore za 60 sudionika/ca tijekom 33 mjeseca, te podijeliti 1.980 paketa osnovnih kućanskih i higijenskih potrepština.

U nastavku se gđa Topalović osvrnula na izazove u provedbi ranijih Zaželi projekata poput izazova s ishođenjem potrebne dokumentacije (tj. potvrda Porezne uprave), ograničenja prema broju članova kućanstva (kod višečlanih kućanstava sve osobe moraju biti pripadnici ciljnih skupina), ograničenja prema prihodima (starije osobe koje ne mogu biti korisnici zbog prihoda koji ostvaruju iako je riječ o iznimno starim i nemoćnim osobama), te potrebe da se u pakete pomoći uključi i hrana. Istaknute su također i pozitivne strane projekata, kod zaposlenih osoba zadovoljstvo jer im je pružena prilika za rad i osjećaj vrijednosti kada pomažu onima kojima je to najviše potrebno, dok su krajnji korisnici istaknuli vrijednost socijalnog kontakta i osjećaj sigurnost, tj. da nisu sami i zaboravljeni.

G. Vidiš se zahvalio na pregledu vrlo korisnih iskustva s terena te otvorio prostor za pitanja i komentare.

G. Džapo (HZZ, PT2) se, iz perspektive PT2 nadležnog za kontrolu provedbe predmetnih projekata, osvrnuo na nekoliko istaknutih izazova vezanih za spomenute promjene uvjeta Poziva. Nastavno na izazov pravdanja troškova osoba koje su htjele u sklopu projekta pružati usluge skrbi vlastitim roditeljima, g. Džapo je istaknuo kako je briga za stare i nemoćne članove obitelji zapravo zakonska dužnost i da je ARPA stoga opravdano zahtijevala veću kontrolu moguće zlouporabe. Što se tiče izazova s potvrdama o dohodovnom cenzusu, g.

Džapo je pojasnio kako je HZZ u dogovoru s Poreznom upravom maksimalno pojednostavio postupak dobivanja istih no, iako to korisnicima predstavlja dodatni administrativni posao, to je jedini način neophodne provjere pripadnost ciljanoj skupini.

Gđa Zrинуšić (MROSP, PT1) se, iz perspektive PT1, također osvrnula na prezentaciju. Nastavno na pitanje potvrda o dohodovnom cenzusu, nadodala je kako je svim korisnicima pružena mogućnost izravnog dobivanja podataka od Porezne uprave, na temelju prethodne suglasnosti krajnjih korisnika. Vezano za situaciju s višečlanim kućanstvima, istaknula je kako je teško projektno financirati uslugu pomoći u kući u onim kućanstvima u kojima živi i osoba koje ne pripada ciljanoj skupini, tj. dužna je brinuti se o članovima obitelji, sukladno Obiteljskom zakonu. Što se tiče ograničenja prema prihodima, gđa Zrинуšić je napomenula kako je dohodovni prag podignut s nešto više od 800 eura na 1000 eura po članu kućanstva, i istaknula kako je jedan od ciljeva Programa Zaželi upravo da unaprijedi osnovnu socijalnu uslugu propisanu Zakonom o socijalnoj skrbi, koji već nudi pomoć u kući, ali s vrlo strogim pragovima vezanim za imovinski i dohodovni cenzus. Program Zaželi utoliko predstavlja jedan korak naprijed u prevladavanju postojećih prepreka na sustavnoj razini, a kako bi u konačnici ovaj oblik usluge dugoročno s projektnog financiranja prešao na financiranje iz državnog proračuna. Također, bitno je istaknuti da je svrha projekta osigurati pomoć onima kojima je to zaista najpotrebnije i koji ni na koji drugi način ne mogu osigurati pomoć u kući.

Potom se za riječ javio g. Morass (EK) koji je inicijativu Zaželi opisao kao dobro poznatu, složio se kako je percipirana uspješnom i zaključio kako je korisno čuti direktna iskustva provedbe s terena. Zahvalio se na zanimljivoj prezentaciji iz koje je razvidno da inicijativa zaista radi razliku u doprinosu društvenom boljitku, posebice povezivanjem korisnika sredstava i pružatelja usluga s primateljima usluga. Istaknuo je i nekoliko izazova, kao što su ograničeni dohvat korisnika zbog postavljenih cenzusnih pragova, no naglasio je kako pragovi moraju postojati, a moguće da će biti i postroženi, uzimajući u obzir da je cilj programa pružiti pomoć najpotrebitijima. Nadovezao se na ukazano zadovoljstvo zaposlenih na projektima te istaknuo moguću korist od dodatne analize njihovih potreba za dodatnim treninzima i edukacijama. Kako bi se prikupili dodatni dokazi o stanju provedbe, također je istaknuo dobrobiti pokretanja nove sveobuhvatne evaluacije programa Zaželi, jer su prethodne evaluacije pokazale različite rezultate. Posebice, ukazujući i na proces razvoja strategije dugotrajne skrbi koja treba uzeti u obzir ova dva aspekta. S jedne strane, što je po tom pitanju već program doprinio, te s druge, kako se mogu dugoročno upotrijebiti stečene vještine zaposlenih u programu.

Na ova izlaganja se reflektirao i predsjedavajući, g. Vidiš složivši se kako je Zaželi program projektno, a ne dugoročno rješenje. Međutim, opće je poznato, te je i ovo izlaganje pokazalo, kako hrvatsko društvo ubrzano stari, što nije praćeno dovoljno visokom pokrivenošću kapacitetima, niti institucionalno niti deinstitucionalno, za pružanje skrbi, kao što je to slučaj s nekim razvijenijim europskim zemljama. Dugoročna održivost jest krajnji cilj te se stoga u tu svrhu razvija strategija dugotrajne skrbi. G. Vidiš naglasio je kako razdoblje od iduće tri godine upravo predstavlja priliku za pripremu dugoročnog rješenja. U tom smislu, plan je uključiti i populaciju zaposlenih u Zaželi projektima te su u tu svrhu već isplanirani edukacijski programi za njegovatelje/ice putem vaučera. Program Zaželi nastojalo se usredotočiti na najpotrebitije postavljanjem cenzusnih pragova no potrebe su, naglašava, ogromne. Stoga u ovom trenutku smatra opravdanim predstavljeni opseg ulaganje te zahvaljuje EK na razumijevanju trenutnog stanja i sukladno istome povećanju alokacije.

3.6. Operacije od strateške važnosti – pregled napretka te vidljivost i komunikacija za operacije Zaželi i Financijske instrumente te daljnji planovi – *Upravljačko tijelo, rasprava*

Predsjedavajući je dao riječ gđi Maji Gašpert (MROSP, UT) koja je prezentirala pregled napretka provedbe operacija od strateške važnosti (dalje: OSV) te komunikacije i vidljivosti za Zaželi i Financijske instrumente (dalje: FI). Uvodno je opisala regulatorni okvir koji definira OSV te istaknula kako je i jedna od funkcija Odbora, propisana čl. 40 CPR-a, ispitivati napredak u provedbi OSV-a. Potom je navela kako su PULJP-om definirane OSV, uz „Zaželi“ i FI, „MAPZ“ (Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja) i „CDŠ“ (Podrška školama u provedbi cjelodnevne škole). Kolegica Gašpert prezentirala je promjene i prilagodbe ranijih vizualnih identiteta za „Zaželi“ te izradu novih za FI. U prikazu provedenih aktivnosti vidljivosti i komunikacije u

proteklom razdoblju opisane su svečane dodjele ugovora za „Zaželi“ projekte, konferencija „ESF+ za vještine budućnosti“ održana u Zagrebu povodom obilježavanja *Europske godine vještina*, na kojoj je među ostalim značajnim sudionicima prisustvovao i povjerenik EK za zapošljavanje i socijalna prava g. Nicolas Schmit te podjela slatkih paketa najpotrebitijoj djeci. Zaključno, prikazani su daljnji planovi aktivnosti komunikacije i povećanja vidljivosti u narednom razdoblju te podsjetila na Izvješće o napretku aktivnosti komunikacije i vidljivosti koje je dio dostavljene radne dokumentacije za ovu sjednicu.

Gđa Mekić (MROSP, UT) nadopunila je dane informacije s kratkim osvrtom na pripreme aktivnosti vezano za planiranu provedbu financijskih instrumenata. Podsjetila je kako je na ranijim sjednicama bilo riječi o FI te kako je od tada donesena odluka o odabiru tijela za provedbu FI - HAMAG BICRO. Navela je kako su aktivnosti u završnim fazama planiranja te će se prvi (mikro)zajmovi dodjeljivati u drugoj polovici godine. Smatra kako je proces planiranja dobro koordiniran s MRRFEU tako da su ESF+ zajmovi komplementarni s onima koji će se plasirati iz Programa Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

G. Vidiš se zahvalio kolegicama na izlaganju te najavio sljedeću točku Dnevnog reda. Predao je riječ gđi Lovrenki Bulat-Brajković kako bi predstavila Izvješće Koordinatorice za nediskriminaciju o slučajevima nepoštivanja i pritužbama na prava iz Povelje EU o temeljnim pravima (u nastavku teksta: Povelja) i Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (u nastavku teksta: Konvencija), a koji se nadovezuju na prethodnu temu ispunjenosti horizontalnih uvjeta koji omogućuju provedbu te postupanja u okviru istih.

3.7. Izvješće Koordinatorice za nediskriminaciju o slučajevima nepoštivanja i pritužbama na prava iz Povelje EU o temeljnim pravima i Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom – Upravljačko tijelo, Ured pučke pravobraniteljice, Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, rasprava

Gđa Bulat-Brajković (MROSP, UT) je pozdravila sve prisutne te se predstavila u ulozi Koordinatorice za nediskriminaciju imenovane u UT-u za ESF+, kao dio Mreže koordinatora, koja je temeljem regulative i kao nastavak dobre prakse iz prošlog razdoblja, uspostavljena i u ovom programskom razdoblju, a s razlikom da su sada u rad mreže uključene i pravobraniteljske institucije, Ured za ravnopravnost spolova i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Rad mreže je savjetodavnog karaktera te je važan dio djelovanja usmjeren na edukacije. Podsjetila je sve kako svako tijelo SUK-a ima imenovanog koordinatora za nediskriminaciju, koji zajedno čine Mrežu.

Prezentaciju je nastavila nadovezujući se na već prezentiranu temu ispunjenosti HEC-ova, podsjećajući članstvo kako se ispunjenost uvjeta prati kroz cijelo razdoblje provedbe Programa te je jedan bitan kriterij i izvještavanje Odbora o istome. Ovo je, napominje, prvo takvo izvještavanje za ovaj Odbor te će se prakticirati jednom godišnje. Potom je navela uspostavljene mehanizme za omogućavanje prijave pritužbi neusklađenosti tijekom provedbe. Uz mrežne stranice ESF+, mrežne stranice Ministarstva, tu su i adrese pučke pravobraniteljice, pravobranitelja za osobe s invaliditetom i, konačno, upute za prijavitelje koje također upućuju na mogućnost ulaganja pritužbu u vezi neusklađenosti poziva s Poveljom EU o temeljnim pravima i Konvencijom UN-a za OSI. Uz navedeno, u UT-u postoji Služba za postupanje po prigovorima koja radi prema Općim pravilima za postupanje po žalbama i prigovorima u okviru PULJP-a 2021.-2027., a koja definiraju na koji način se prijavitelji mogu žaliti, u kojim rokovima, na koje adrese, te procedure o uspostavi komisije za donošenje odluke o žalbama i dr. Završni i najvažniji dio prezentacije je sam izvještaj o zaprimljenim pritužbama i žalbama na kršenje prava iz Povelje i Konvencije. Navela je kako od početka provedbe programa do kraja 2023. godine na ranije navedene adrese nije zaprimljena niti jedna pritužba ili žalba. Raspravljajući o razlozima zašto nije bilo pritužbi, ističe kako se i u samom programiranju nužno vodila briga da su dokumentacija i procedure usklađene s Poveljom i Konvencijom, stoga su postavljeni i preventivni mehanizmi.

Zaključno, nastavno na uvodni dio te uključenosť pravobraniteljskih institucija, na ovu temu obratila se prezentacijom i gđa Tatjana Vlašić, zamjenica Pučke pravobraniteljice.

Gđa Vlašić se najprije zahvalila na dosadašnjoj dobroj suradnji i na ovoj prilici za izlaganje te je uvodno naglasila kako je Ured pučke pravobraniteljice prošle godine provodio projekt u suradnji s Agencijom Europske unije za temeljna prava (FRA) koji je bio upravo usmjeren na jačanje vidljivosti Povelje s naglaskom na strukturne fondove. Rezultat spomenute suradnje je priručnik za zemlje članice kako pristupiti Povelji. Na nacionalnoj razini, u suradnji s MROSP, MRRFEU i DŠJU organizirana je edukacija za Koordinatore i zaposlenike u tijelima SUK-a. Referirajući se na izloženu činjenicu da nije bilo pritužbi, istaknula je kako Povelja u nacionalnom kontekstu nije dovoljno vidljiva ni prepoznata, kako od pravosudnih tijela i dužnosnika, tako i od državnih službenika. Dodatno, istaknula je kako je teško očekivati da će se korisnici direktno pozvati na odredbe Povelje kada se pritužuju na izazove u provedbi. To bi, naglašava, trebali svi uzeti u obzir, a pogotovo oni službenici koji zaprimaju i odlučuju o pristiglim pritužbama i žalbama. Oni imaju time još veću odgovornost prepoznati elemente kršenja prava, ukoliko postoje, i zato smatra iznimno važnim za te službenike osigurati kontinuiranu edukaciju. Temelj za ovo izlaganje su zaprimljene pritužbe, odnosno, postupanje u predmetima, iskustva s terenskih obilazaka, javna savjetovanja, informacije širokog kruga dionika i dr., a svrha je usmjerena na dva cilja. Prvi, da prikazom iskustava s terena ponude potencijalno usmjerenje pri određivanju prioriteta u objavama Poziva te drugi, naglasiti važne segmente Povelje na koje treba paziti prilikom kreiranja uvjeta Poziva, a kako ne bi došlo do kršenja prava.

Navodeći tako područja u kojima se građani najčešće žale, gđa Vlašić je navela pritužbe na ostvarivanje prava na zdravlje, potom na diskriminaciju, područje rada, gospodarstva i obrta, pravosuđe i socijalnu skrb. Govoreći o diskriminaciji, područje rada i zapošljavanja je ono od kuda dolazi najviše pritužbi i tako je od početka primjene Zakona¹. Najčešće iskazane osnove diskriminacije su dob, zdravstveno stanje, obrazovanje, članstvo u sindikatu i njihove etničke ili rasne pripadnosti. Ono što je istaknula kao novinu u recentno vrijeme jesu pritužbe od sve većeg broja stranih radnika koji su suočeni s diskriminacijom, predrasudama, govorom mržnje i dr., ali se kao najveći izazov nameće (ne)poznavanje jezika, odnosno, pokazuje se kao velika potreba sustavno organiziranje tečajeva hrvatskog jezika. Iskazala je stoga zadovoljstvo da je novi Zakon o strancima, koji je u e-savjetovanju, to predvidio. Nastavno, vezano za obrazovanje, istaknula je činjenicu da još uvijek značajan broj romske djece ide u osnovnu školu u segregiranim razredima i školama. Preporuka je stoga u kontekstu razvoja cjelodnevne škole razviti što bolje integracijske mjere. Postoji potreba i za integracijskim mjerama za migrante, odnosno, strane radnike te posebice osobe koje su dobile međunarodnu zaštitu u RH. Primarno, ponavlja, radi se o tečajevima hrvatskog jezika, ali postoji još niz prava na kojima treba raditi za bolju integraciju.

U području zdravlja, gđa Vlašić istaknula je kako je iz godine u godinu primjetan rast broja pritužbi koje ukazuju na nedostupnost zdravstvenih usluga, postojanje regionalne neujednačenosti, nedostatak liječnika u primarnoj zaštiti, neinformiranost pacijenata, niz administrativnih prepreka za same pacijente te preveliku usmjerenost sustava na liječnike i medicinske sestre u odnosu na pacijente.

Konačno, vezano za sustav socijalne skrbi, gđa Vlašić istaknula je izazove vezano uz neujednačenu dostupnost usluga u cijeloj RH i naknade koje su izrazito male uz cenzuse koji su izrazito strogi, dok s druge strane rizik od siromaštva ne pada. Stoga pozitivnim smatraju izmjene Zakona o socijalnoj skrbi koje bi trebale adresirati ove izazove. Što se tiče populacije starijih, naglasila je da, nažalost, uz sva ulaganja u proteklim godinama, oni su i dalje u najvećem riziku od siromaštva te je primjetan nedostatak izvaninstitucionalnih usluga i nedovoljni institucionalni kapaciteti, posebno medicinskog osoblja. Uz navedeno, kao uočene izazove u toj populaciji navela je nasilje nad starijima, posebno unutar obitelji i načelno dobna diskriminacija. Naglasila je obvezu članova obitelji da se brinu o starijim osobama, uz to navodeći kako se kroz pristigle pritužbe vidi nedostatak cijelog niza mjera za usklađivanje profesionalnog i obiteljskog života i to na nacionalnoj razini. Konačno, veliki

¹ Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12)

nedostatak je i nedovoljna suradnja između sustava zdravstva i sustava socijalne skrbi, stoga je za ovu populaciju iznimno bitno da se radi na razvoju operativnog plana za dugotrajnu skrb.

Na izlaganje se nadovezala gđa Zrinušić (MROSP, PT1) istaknuvši kako su Pozivi vezani za borbu protiv diskriminacije u pripremi.

Nastavno, za riječ se javila i gđa Trgovčević Letica iz pozicije UT-a te obavijestila kako je MROSP u suradnji s MRRFEU pokrenuo konzultacije s korisnicima upravo na temu provedbe Konvencije i horizontalnih načela. U sljedećem setu konzultacija s korisnicima na tu temu bit će uključena i posrednička tijela.

Potom se s pitanjem javio gospodin Bogdan (NZRCD) i zamolio za pojašnjenje vezano za migrante i iskazane potrebe za tečajevima hrvatskog jezika, odnosno, zanimalo ga je u smislu konkretnih brojki pritužbi, radi li se o nekoliko pritužbi ili se radi o nekakvoj sustavnijoj pojavnosti. Na pitanje je odgovorila gđa Vlačić tako da je najprije razdvojila dvije populacije migranata, odnosno, na strane radnike i tražitelje međunarodne zaštite. Te dvije skupine imaju, naglašava, drugačiji kontekst i drugačije potrebe, pa tako i vezano za učenje jezika. Za tražitelje međunarodne zaštite, a istaknula je kako te zahtjeve zaprimamo još od 2006. godine, postoji program s više razina, s obzirom na to da oni imaju tendenciju dobivanja državljanstva. Kada se govori o stranim radnicima, istaknula je kako se nekada dobivalo pritužbe u pravilu samo od sindikata dok je sada u posljednje vrijeme pristiglo 60-ak pritužbi izravno od stranih radnika. Oni često, napominje, ne žele biti imenovani zbog straha od gubitka radne dozvole, odnosno, posredno i prebivališta. U suradnji s Europskom agencijom za rad (ELA) izrađeni su materijali o tome kako zaštititi svoja radnička prava s prijevodom na sve jezike stranih radnika. Što se tiče tečajeva jezika za strane radnike, primijetili su da su ih organizirale pojedine jedinice lokalne samouprave i u nešto manjoj mjeri pojedini poslodavci koji su bili posebno motivirani za to. Konačno, iskazala je uvjerenje kako je svima nama kao društvu u cjelini u interesu da imamo strane radnike koji znaju jezik, a i njima će sigurno olakšati suživot i povećati šanse za boljim zaposlenjem.

Predsjedavajući se potom zahvalio na izlaganju, komentarima i temama o kojima se raspravljalo i o kojima Ministarstvo svakodnevno razmišlja. Položaj starijih osoba smatra jako važnim pitanjem i na njemu se kontinuirano radi i vjeruje da je vidljivo da je na visokom mjestu prioriteta. Veliki izazov vidi u siromaštvu koje se nastoji adresirati maksimalnim povećanjima mirovina, u okviru trenutnih mogućnosti. Smatra među ugroženijim skupinama one koji žive sami u kućanstvu, stoga je istaknuo izmjene i dopune relevantnog zakonodavnog okvira kojim su omogućilo korištenje dijela obiteljske mirovine. Pitanje umirovljenika, smatra, nije samo financijsko pitanje nego i socijalno pitanje uključenosti te je istaknuo u vrlo pozitivnom svjetlu Poziv „Aktivni u mirovini“ koji je omogućio umirovljenicima veću aktivnost života i uključenost u zajednicu.

Nadalje, g. Vidiš je spomenuo i otvaranje 18 Centara za starije kroz korištenje NPOO-a i podsjetio članstvo kako je to najveće takvo financijsko ulaganje i u institucionalnu i izvaninstitucionalnu skrb od kad postoji RH, a sigurno i puno ranije. Istaknuo je kako je to tek početak, jer je RH s institucionalnim smještajem pokrivena 3,5% dok je EU prosjek 5%. Nastavno, tema kojom se bavimo dosta u posljednje vrijeme, kako to ne bi postao i socijalni problem, jest sve veći broj stranih radnika i spomenuta potreba tečajeva hrvatskog jezika. Naveo je kako se putem vaučer sustava započelo s tečajevima hrvatskog jezika koji sadrži i orijentacijski tečaj te su dijeljeni spomenuti letci s osnovnim informacijama kako ostvariti zajamčena prava u RH. Upravo količina neznanja o tim pravima ih, ističe, i dovodi u situaciju da budu diskriminirani. Budući da će nove radne dozvole vrijediti i do 3 godine, morat će se intenzivirati ove aktivnosti, ponajviše na učenju jezika, ali i druge integracijske mjere.

U raspravu se potom uključila i gđa Zvezdana Bogdanović (MROSP) te je naglasila, vezano uz pritužbe na niske naknade u sustavu socijalne skrbi, kako je u proteklom razdoblju napravljen najveći iskorak u povijesti RH donošenjem Zakona o inkluzivnom dodatku (NN 156/2023). Naknade za OSI i djecu s poteškoćama u razvoju su povećane za 50 do 100% te je osnovni cilj bio stvoriti što pravedniji sustav naknada u 5 razina, uz

najveći fokus na djecu. Po pitanju ujednačene pristupačnosti usluga, koja nažalost, još nije postignuta na cijelom teritoriju RH, na tome se radi na razne načine i iz brojnih izvora financiranja se pokušava riješiti i taj izazov. Paralelno je donesen i Zakon o osobnoj asistenciji upravo za ovu najranjiviju skupinu OSI kako bi se preveniralo veću institucionalizaciju. Na taj način se pokušava zapravo na svim područjima zaokružiti intervencije i osigurati pomoć kako bi se u što većoj mjeri prevenirala institucionalizacija. Sve navedeno su procesi koji traju, a mi smo kao društvo sve stariji, sve je više djece s teškoćama, kao i osoba s invaliditetom. Podrška je svakako potrebna i kontinuirano se ulaže, ne samo kako bi se smanjio broj institucionaliziranih korisnika nego i kako bi se poboljšala kvaliteta života i što veća uključenost u zajednicu. S istim ciljem i za dobrobit djece se radilo i na području roditelja njegovatelja, čije su naknade isto povišene u nekoliko navrata u posljednjih 8 godina, pa se tako sada te naknade kreću od 663 do 1000 eura. Gđa Bogdanović zaključno je istaknula i kako je rasla i minimalna zajamčena naknada, ali kako je pravi cilj što više uključiti, sve one koje je moguće uključiti na tržište rada, kako bi im se i na taj način povećala kvaliteta života, te bila što manja potreba za oslanjanje na sustav socijalne skrbi.

Na rečeno se kratko osvrnula gđa Vlašić spomenuvši kako su se pritužbe o kojima je bilo riječ u velikoj mjeri odnosile upravo na zajamčenu minimalnu naknadu koja je rasla svega 17 eura što u uvjetima prisutne inflacije nije dovoljno za podršku ljudima u riziku od siromaštva, a pritom, naglašava, kako su cenzusi dosta strogo postavljeni. Iskazala je zadovoljstvo te pozdravila sve napore koji se ulažu u adekvatno adresiranje izazova, tematiziranih i na ovoj sjednici, kao i spomenutog novog Zakona o strancima koji je u e-savjetovanju. Na kraju je iskoristila priliku istaknuti još jedan izazov koji bi trebalo adresirati, i po pitanju institucionalne i izvaninstitucionalne pomoći, a to je populacija oboljelih od Alzheimerera i demencije koji vrlo teško dobivaju pomoć i podršku, što se vidi po broju pristiglih pritužbi obitelji koje pokušavaju samostalno odgovoriti na ovu potrebu.

Odgovorom se javila gđa Bogdanović istaknuvši kako je baš ovih spomenutih 18 Centara za starije sebi u zadatak dalo najvećim dijelom pokriti potrebe te populacije, jer smo svi svjesni da su usluge za njih najnedostatnije i da obitelj snosi najveći teret.

G. Vidiš dodatno je istaknuo i pitanje broja OSI-a uključenih na tržište rada te priliku koja postoji za adresirati ovaj društveni izazov u razvoju društvenog poduzetništva.

Za riječ se javio g. Malessa (EK), zahvalio se na izvještaju Koordinatorice i iskazao zadovoljstvo što nije bilo žalbi i pritužbi u okviru provedbe PULJP-a te dodao kako se nada da to zaista i znači da nema pravih poteškoća po pitanju kršenja referentnih prava. Potom je pohvalio raspravu koja je nastala slijedom, koja pokazuje koliko je predmet bitan svima i kako je vidljivo postojanje zajedničkog cilja, a to je zadovoljenje jasno prepoznate potrebe za pristupačnošću dobre i kvalitetne socijalne usluge diljem RH. Primijetio je pritužbe na uvjete u institucijama, no ističe uvjerenje kako niti jedna država ili društvo ne može preživjeti bez institucija, no da velik dio investicija ipak treba ići ka zadovoljenju potreba putem izvaninstitucionalne podrške i pomoći u pružanju socijalnih usluga u zajednici. Drugi aspekt iz rasprave na koji se g. Malessa referirao je spomenute pritužbe iz područja rada te se složio s g. Vidišem, vezano uz migrante, o potrebi za boljom kulturološkom integracijom te naglasio potrebu i važnost podizanja svijesti i njihovog znanja o njihovim pravima, a za što vjeruje da ima mjesta u aktivnostima planiranima u sklopu PULJP-a.

G. Morass (EK) se nadovezao naglasivši kako su svi izazovi izneseni u ovoj raspravi ključni za strateški razvoj i po pitanju plana dugotrajne skrbi i po pitanju deinstitucionalizacije te se snažno zalaže da u taj strateški razvoj budu uključeni i uredi Pučke pravobraniteljice i Pravobranitelja za osobe s invaliditetom.

G. Vidiš je potom dao riječ gđi Meić Salie, savjetnici Pravobranitelja za osobe s invaliditetom, koja se zahvalila Odboru na prilici predstaviti Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom. Naglasila je, obzirom na sveobuhvatnost teme, kako će se u svom izlaganju fokusirati na one koje su u raspravi već započete i na taj

način predstaviti relevantne segmente dokumenta. Referirajući se najprije na pitanje zašto nije bilo pritužbi istaknula je važnim kako postoji nerazumijevanje što Konvencija znači, što je novog donijela, što je društveni model invaliditeta i nepoznavanje pojma razumne prilagodbe. Nastavno, istaknula je važnim vrlo bazičnu stvar, odnosno, samu definiciju pojma osoba s invaliditetom koju je Konvencija proširila. Tradicionalno se pojam OSI odnosio na osobe s tzv. vidljivim invaliditetom, a Konvencija u definiciju uključuje i osobe koje imaju i mentalne i intelektualne i neke druge teškoće koje u međudjelovanju s različitim preprekama u okolini mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima. Naglasila je kako su europska sredstva upravo namijenjena za uklanjanje ovih prepreka u okolini, međutim, čini joj se kako su sve intervencije uglavnom fokusirane na uklanjanje prepreka vezano za vidljivi invaliditet i prvenstveno uz fizičku pristupačnost. Govoreći o tržištu rada, najčešće pristižu pritužbe na ne poštivanje prednosti pri zapošljavanju. Dodatni izazov koji se može uočiti u svim fazama zapošljavanja je uskraćivanje onoga što zovemo razumna prilagodba, što je znalo rezultirati time da čak dođe do pogoršavanja zdravstvenog stanja OSI te su neki zbog toga morali odustati od tog zaposlenja. Nadalje, često je poslodavcima, kada i dobiju informaciju što bi u pojedinom slučaju bila razumna prilagodba, ista preskupa. Što se tiče osobnih asistenata, nastavlja, i dalje na raspolaganju nije cjelodnevna asistencija za ljude kojima je ona potrebna što doprinosi institucionalizaciji. Spomenula je i prijevoz kao nešto o čemu se često ne razmišlja dovoljno, jer čak i prilagođeni i pristupačan javni prijevoz ne omogućuje dolazak na krajnju destinaciju, od stanice do destinacije. Govoreći o horizontalnim načelima, istaknula je kako je očito da s jedne strane postoje osigurana sredstva i s druge strane velike potrebe OSI, ali ne postoji jasan princip kako to učinkovito povezati i kako da se zaista maksimizira zadovoljenje realnih potreba. Iz tog razloga započeti su razgovori s MRRFEU o tome kako bi se organizirale edukacije za one koji sudjeluju u pripremi natječaja, kako bi im se što više približilo ovu temu i upoznalo ih s realnim potrebama. Isto bi, na primjer, moglo omogućiti prilagodbu uvjeta natječaja na način da se dozvoli nabava specijaliziranih kombi vozila, kojima bi se OSI omogućio prijevoz od vrata do vrata. Istaknula je dodatno kako horizontalna načela upravo omogućuju fleksibilno korištenje sredstava projekta adekvatnim odgovaranjem na potrebe. Konačno, iskazala je zadovoljstvo ovom raspravom i načinom komunikacije te međusobnim upoznavanjem potreba i mogućnosti, kako bi se što više približili ispunjenu zahtjeva jednih i potreba drugih.

Zamjenik predsjedavajućeg, g. Mardešić, se zahvalio na svim izlaganjima u ovoj točki Dnevnog reda te pozvao još jednom predstavnike EK na eventualni komentar, kao i članstvo da se uključi u raspravu.

G. Malessa (EK) se zahvalio na izlaganju, temu je označio od velikog značaja za EK te se prisjetio nedavnog posjeta Komisije Uredu Pravobranitelja za osobe s invaliditetom, kojom prilikom su upoznati s brojnim zanimljivim informacijama. Potom je istaknuo kako je u RH iznenađujuće došlo do povećanog nesklada zapošljavanja OSI u odnosu na razvoj tržišta rada. Iako tržište rada dobro napreduje, upitno je koliko koristi su od tog napretka imale OSI. Na tome, naglašava, treba nastaviti raditi. Osim toga, uz omogućavanje fizičke pristupačnosti treba svakako raditi i na podizanju svijesti, i to ne samo u RH nego u svim državama članicama, o svim drugim aspektima invaliditeta, posebno vezano uz mentalnim poteškoće.

G. Mardešić zahvalio je na komentaru te ponovno naglasio kako će položaj OSI na tržištu rada, a gdje su značajna poboljšanja svakako nužna, biti jedan od prioriteta u narednom razdoblju. Budući da nije bilo prijavljenih za dodatnu raspravu najavio je slijedeću točku Dnevnog reda te dao riječ g. Baronu.

3.8. Pregled politika vezanih uz situaciju na tržištu rada – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, rasprava

G. Baron (MROSP) je pozdravio prisutne i započeo prezentaciju o stanju na tržištu rada i razvoju politika vezanih uz isto. Uvodno je naglasio kako će se u prezentaciji uglavnom fokusirati na one aktivnosti koje su u ovom programskom razdoblju vezane uz razvoj vještina, jačanje i povezivanje obrazovanja s potrebama tržišta rada te profesionalno usmjeravanje. Pružio je pregled pozitivnog stanja na tržištu rada po pitanju zaposlenosti i nezaposlenosti, međutim, istaknuo je kako to ne prati i sudjelovanje odraslih u cjeloživotnom

obrazovanju, odnosno, postoji primjetna neusklađenost ponude i potražnje za vještinama na tržištu rada. Stopa sudjelovanja odraslih u cjeloživotnom obrazovanju u RH je 27%, dok je prosjek EU na 47% te je uz to Nacionalnom razvojnom strategijom postavljen cilj do 2030. godine podići tu stopu na 55%.

Nadalje, kao odgovor na referentne izazove naveo je *Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje 2021.-2027.* i ukratko pojasnio njegovih 5 prioriteta. Prvi je prioritet osigurati prikupljanje, praćenje i razmjenu podataka o kretanjima na tržištu rada kroz integrirani informacijski sustav te je vezano za isti spomenuo već uspostavljeni Portal tržišta rada. Drugi prioritet je standardizacija i regulacija zanimanja kao mehanizma usklađivanja ponude i potražnje na tržištu rada i podloga za razvoj sustava priznavanja prethodnog učenja te je uz to spomenuo daljnji razvoj standarda zanimanja i regulaciju profesija. Treći prioritet je osiguranje kompetencija radne snage kao odgovor na digitalne i zelene tranzicije te je vezano za to spomenuo uspostavljeni sustav vaučera. Četvrti prioritet je osiguranje radne snage u zanimanjima koja nedostaju na tržištu rada kroz procese cjeloživotnog učenja, promocije te razvoj preporuka za upisnu politiku i uz to je spomenuo bitnim istaknuti cjelovitu implementaciju HKO-a u sustav obrazovanja odraslih i strukovnog obrazovanja. Konačno, peti prioritet Plana je unaprijediti sustav cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere.

U nastavku prezentacije g. Baron je naveo konkretne projekte i ukratko opisao aktivnosti koje Ministarstvo planira provesti kao dio ranije opisanog plana. Najprije je opisao aktivnosti vezane za nastavak provedbe sustava vaučera te istaknuo kako se sustav provodi od 2022. godine kroz NPOO te da je alokacija s početno planiranih 39 mil eura povećana na 60 mil eura za stjecanje digitalnih i zelenih vještina, a od svibnja 2023. godini omogućeno korištenje dodatnih 100 mil eura za stjecanje ostalih vještina potrebnih na tržištu rada, a među kojima su i već spomenuti tečajevi hrvatskog jezika. Dodatno je istaknuo i kako je sustav prepoznat i od EK kao primjer dobre prakse te je prezentiran na nizu događanja u sklopu europske godine vještina.

Potom je prezentirao predviđene aktivnosti za projekt Jačanja povezanosti obrazovanja i tržišta rada kojeg je označio kao nastavak projekta *Implementacija HKO-a i razvoj alata u povezivanju obrazovanja i tržišta rada*. Za ciljeve projekta postavljeni su unaprjeđenje procesa za napredno praćenje tržišta rada kroz daljnji razvoj sustava HKO-a, reguliranih profesija i mapiranja vještina te kao drugi cilj, unaprjeđenje usluga u sustavu stjecanja kompetencija radne snage u skladu s potrebama tržišta rada.

Slijedeći projekt kojeg je predstavio g. Baron je *Izrada i revizija standarda zanimanja* kojim je planirana izrada i revizija 900 standarda zanimanja do 2029. godine. Potom je predstavio i projekt *Unaprjeđenja sustava cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere u RH* koji će za cilj imati uskladiti sustav CPU s potrebama tržišta rada, uspostaviti sustav osiguranja kvalitete i ujednačenog nacionalnog sustava te podići svijest među ključnim dionicima o važnosti CPU.

Nakon izlaganja je g. Morass (EK) naglasio kako se sustav vaučera pokazuje uspješnim te kako to treba voditi ka razvoju modela individualnih računa za učenje (ILA). Postavio je pitanje koliko je ovaj sustav, koji je pristupačan i za zaposlene i za nezaposlene, široko promoviran među radnom snagom, uzimajući u obzir trenutne vrijednosti koje su još uvijek tek dio onoga što bi vjerojatno svi htjeli da u konačnici budu.

Odgovor je ponudio g. Vidiš rekavši kako je općeniti cilj u tom kontekstu da sustav vaučera bude usklađen s potrebama na tržištu rada. U tu svrhu se u ovom trenutku radi određeno ažuriranje korisnika u HZZ-u, ali bez obzira na to svi koji se žele obrazovati za neko deficitarno zanimanje imaju tu mogućnost. Međutim, kao najveći izazov u ispunjenju navedenih ciljeva istaknuo je nedostupnost kvalitetnih programa i pružatelja tih usluga, posebice regionalna dostupnost. S time u vezi, istaknuo je povećanu angažiranost i direktne konzultacije i s akademskom zajednicom, Regionalnim centrima kompetentnosti te pučkim otvorenim učilištima, kako bi im se ukazalo na prilike koje ovaj sustav pruža i njima kao pružateljima usluga za razvijanje novih programa obrazovanja usklađenima s potrebama tržišta rada.

Na rečeno se nadovezala i gđa Bogdanović (MROSP) istaknuvši kako se cijelo vrijeme vrlo intenzivno razmišlja na koji način u sustav vaučera i u programiranje takvih brzih edukacija uklopiti sva nova zanimanja, kao što je npr. osobna asistencija, jer za standardizaciju usluge i uključivanje programa u HKO jednostavno treba

puno više vremena. Tako je sada putem vaučera planirano uključiti i tumače znakovnog jezika, videće pratitelje i sl. za potrebe zaposlenja osobnih asistenata.

Dodatno pitanje postavila je gđa Meić Salie, je li u kontekstu osobne asistencije predviđeno i zapošljavanje stranih radnika, na što je gđa Bogdanović odgovorila kako jest, ali pod uvjetom da nauče hrvatski jezik, a za što imaju mogućnost putem vaučera. Naglasila je da se o tome pri izradi i donošenju Zakona vrlo otvoreno komuniciralo i prema samim korisnicima, a povratna informacija je bila u pravilu pozitivna.

Time je završena rasprava u okviru 5. sjednice Odbora za praćenje.

3.9. Ostalo

G. Vidiš se na kraju sjednice zahvalio svima na dolasku, aktivnom sudjelovanju i zanimljivoj raspravi, te najavio održavanje sljedeće sjednice za jesen. Konačno, pozvao je članstvo na dostavu prijedloga tema za buduće sjednice te je i sam predložio uključivanje teme o sudjelovanju OSI na tržištu rada.

4. Odluke i zaključci Odbora za praćenje PULJP-a

Na 4. sjednici Odbora za praćenje:

1. Usvojen je Dnevni red 5. sjednice OzP PULJP;
2. Potvrđena su nova imenovanja:
 - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske Unije - KT – novi član, g. Domagoj Mikulić, državni tajnik;
 - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije - UT za PKK 2021.-2027. – nova članica, gđa Zrinka Raguž, državna tajnica;
 - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije - UT za ITP 2021.-2027. – nova članica, gđa Sanja Slunjski, ravnateljica Uprave;
 - Hrvatski Crveni križ – nova zamjena članice, gđa Matea Kuharić, stručna suradnica;
 - Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske – nova zamjena članice, gđa Katarina Coha, voditeljica Službe.

Odobrio: 6
PREDSJEDAVAJUĆI ODBORA
DRŽAVNI TAJNIK
Ivan Vidiš

